

1. Rostou v průběhu let mzdy ve všech odvětvích nebo v některých klesají?

Podíváme-li se nejdříve na všechna odvětví souhrnně, tak lze konstatovat, že až na rok 2013 je patrný meziroční růst mezd. Nejhorším rokem byl již zmiňovaný rok 2013, kde zaznamenalo pokles 11 z celkového počtu 19 odvětví. Naopak nejlepším rokem byl rok hned první rok studie.

Za celé období od r. 2001-2021 největší nárůst mezd zaznamenalo odvětví Q - zdravotní a sociální péče. Naopak nejnižší nárůst odvětví B - Těžba a dobývání. Nejvyšší průměrnou mzdu má odvětví K - peněžnictví a pojišťovnictví, a to i přes největší propad mezd v roce 2013 o 8,8%. Nejnižší průměrnou mzdu má odvětví I - ubytování, stravování a pohostinství.

Podrobněji lze vidět meziroční poklesy jednotlivých odvětví v příložené tabulce.

Odvětví	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A - Zemědělství, lesnictví, rybářství	9,4%	3,3%	3,2%	8,6%	5,4%	6,2%	9,2%	9,7%	-0,7%	4,6%	2,9%	4,4%	3,5%	3,8%	1,6%	4,5%	5,2%	7,0%	10,1%	2,4%	-3,8%
B - Těžba a dobývání	7,1%	5,7%	5,0%	7,3%	7,2%	6,1%	6,9%	13,8%	-3,1%	6,8%	4,2%	3,2%	-3,2%	-0,6%	1,6%	-0,6%	6,1%	7,4%	3,5%	0,2%	1,9%
C - Zpracovatelský průmysl	7,2%	6,6%	5,1%	7,6%	4,7%	6,5%	7,4%	8,7%	2,0%	4,4%	3,5%	2,9%	1,3%	3,7%	2,9%	4,6%	6,9%	7,8%	6,6%	0,2%	3,4%
D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla	7,4%	9,2%	6,4%	7,1%	7,7%	9,6%	6,6%	13,8%	11,4%	2,1%	-0,2%	6,1%	-4,4%	0,8%	-1,6%	2,4%	5,2%	6,4%	6,7%	5,8%	6,8%
E - Zásobování vodou	6,3%	7,7%	4,2%	6,3%	5,5%	5,9%	5,4%	8,7%	2,8%	4,5%	0,5%	2,4%	-0,4%	2,7%	2,1%	2,5%	6,1%	6,7%	6,9%	2,6%	1,0%
F - Stavebnictví	7,2%	5,0%	6,9%	7,1%	3,3%	6,4%	6,5%	10,1%	5,2%	1,1%	2,3%	0,3%	-2,1%	2,5%	4,4%	4,1%	4,2%	8,5%	7,1%	2,7%	-0,6%
G - Velkoobchod a maloobchod	9,0%	7,9%	4,1%	5,9%	4,7%	6,9%	8,7%	7,7%	0,2%	3,1%	3,5%	2,3%	-0,8%	3,3%	4,2%	4,8%	7,4%	6,9%	7,8%	0,5%	3,5%
H - Doprava a skladování	6,9%	7,9%	5,5%	6,7%	4,9%	5,9%	7,3%	8,3%	2,8%	0,2%	0,0%	1,0%	0,5%	2,0%	3,2%	4,7%	6,2%	7,4%	7,4%	1,0%	1,0%
I - Ubytování, stravování a pohostinství	15,1%	10,7%	2,5%	3,6%	4,5%	9,7%	6,0%	0,8%	-1,1%	7,1%	-0,6%	1,0%	3,6%	1,7%	6,2%	5,8%	11,3%	10,3%	8,6%	-4,9%	2,9%
J - Informační a komunikační	15,2%	7,8%	7,5%	6,3%	6,7%	7,2%	6,6%	9,5%	3,1%	1,6%	3,5%	2,9%	-1,0%	3,7%	2,4%	2,3%	5,3%	7,4%	4,4%	4,7%	3,9%
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	13,9%	9,1%	5,1%	7,1%	5,9%	7,3%	5,9%	7,8%	0,9%	0,2%	3,2%	6,6%	-8,8%	4,2%	1,0%	2,8%	3,9%	5,4%	7,8%	0,3%	5,3%
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	10,3%	13,7%	4,7%	7,0%	2,5%	7,6%	7,6%	0,4%	-0,4%	3,1%	4,7%	1,0%	-1,8%	2,8%	3,5%	4,1%	6,1%	8,0%	12,0%	-6,8%	11,5%
M - Profesní, vědecké a technické	8,5%	12,9%	5,8%	5,2%	7,7%	5,1%	9,1%	12,4%	5,2%	-0,6%	2,4%	1,4%	-3,0%	2,3%	4,1%	2,9%	5,7%	5,8%	7,8%	0,9%	3,0%
N - Administrativní a podpůrné činnosti	7,9%	7,4%	0,6%	6,2%	4,2%	7,1%	5,5%	1,9%	2,5%	0,1%	3,8%	3,0%	-1,2%	2,2%	2,1%	5,7%	5,3%	7,1%	9,6%	6,5%	5,0%
O - Veřejná správa a obrana	8,9%	9,5%	7,6%	5,1%	6,6%	4,7%	7,5%	4,6%	3,2%	-0,3%	-2,3%	1,4%	0,1%	3,1%	4,7%	5,6%	8,1%	10,2%	6,5%	5,1%	-2,2%
P - Vzdělávání	10,3%	9,7%	11,8%	7,3%	5,9%	6,7%	6,1%	4,1%	5,9%	-1,7%	3,3%	2,6%	1,7%	1,7%	1,8%	3,8%	6,2%	10,9%	12,4%	7,4%	-2,9%
Q - Zdravotní a sociální péče	12,3%	12,9%	8,5%	2,5%	4,3%	8,2%	5,9%	5,0%	8,7%	2,5%	4,6%	1,6%	0,2%	2,5%	4,6%	4,9%	9,3%	9,5%	10,2%	10,0%	15,0%
R - Kulturní, zábavní a rekreační	12,9%	2,6%	7,9%	5,8%	6,6%	4,7%	6,4%	5,0%	3,5%	2,0%	0,2%	4,7%	-1,4%	3,9%	3,5%	6,7%	8,5%	11,3%	9,6%	1,9%	-3,3%
S - Ostatní činnosti	8,5%	9,4%	6,4%	5,1%	4,3%	6,8%	6,8%	2,2%	1,9%	0,1%	4,7%	0,8%	2,5%	2,2%	2,5%	3,2%	4,4%	5,8%	6,7%	2,7%	5,0%

2. Kolik je možné si koupit litrů mléka a kilogramů chleba za první a poslední srovnatelné období v dostupných datech cen a mezd?

První a poslední srovnatelná období jsou roky 2006 a 2018.

V roce 2006 stál Chléb konzumní 16,1 Kč a Mléko polotučné 14,4 Kč. Při průměrné roční mzdě 21 165 Kč bylo možné koupit **1315 kg chleba a 1470 litrů mléka**.

V posledním srovnatelném roce, tedy 2018 stál jeden kg chleba 24,2 Kč a litr mléka 19,8 Kč. Teoreticky tak bylo možné koupit při průměrné mzdě 33 092 Kč **1367 kg chleba a 1671 litrů mléka**.

3. Která kategorie potravin zdražuje nejpomaleji (je u ní nejnižší procentuální meziroční nárůst)?

Analýzou dostupných dat jsem zjistil, že níže uvedené potraviny vykazují nejmenší nárůst meziročních cen.

Cukr krystalový - data ukazují, že tato potravina dokonce **zlevnila** a to o 0,09%.

Stejně tak **zlevnila** i **Rajská jablka červená kulatá** a to o 0,04%.

Další potraviny již vykazují nárůst cen, který ale není nijak výrazný. Ze všech kategorií jsem vybral pouze ty, jejichž zdražení nepřesáhlo 0,1%.

Jsou jimi:

Banány žluté - zdražení o + 0,04%, **vepřová pečeně s kostí** + 0,05%, stejný procentuální nárůst ceny byl zaregistrován i u **přírodní minerální vody uhlíčitá**, kde byla změna ceny o + 0,05%. Zdražil také **šunkový salám** a to o + 0,09% a poslední potravinou, která se do zdražení o 0,1% vejde jsou **Jablka konzumní**. Jejich cena stoupla o rovnou jednu desetinu procenta.

Potravina	Změna v %
118101 - Cukr krystalový	-0.09
117101 - Rajská jablka červená kulatá	-0.04
116103 - Banány žluté	0.04
112201 - Vepřová pečeně s kostí	0.05
122102 - Přírodní minerální voda uhlíčitá	0.05
112704 - Šunkový salám	0.09
116104 - Jablka konzumní	0.1

4. Existuje rok, ve kterém byl meziroční nárůst cen potravin výrazně vyšší než růst mezd (větší než 10%) ?

Rok, v němž by byl meziroční nárůst cen potravin oproti nárůstu mezd (o více než 10%) nebyl zaznamenán ani v jednom ze srovnávaných let.

Nejvíce se této situaci přiblížil rok 2017, kdy cena potravin vzrostla o 9,61%, nicméně mzdy v daném roce vzrostly o 6,17%, čili rozdíl byl v tomto roce pouze 3,44%.

Největší rozdíl lze pozorovat v roce 2009, kdy ceny potravin klesly o -6,41%, zatímco mzdy v daném roce vrostly o 3,07%. V tomto roce byl rozdíl 9,48%.

Rok	Změna ceny potravin v 0%	Změna mezd v %	Rozdíl v %
2005	0,00%	0,00%	0
2006	0,00%	6,77%	6,77%
2007	6,77%	6,88%	0,11%
2008	6,22%	7,69%	1,47%
2009	-6,41%	3,07%	9,48%
2010	1,93%	1,91%	0,02%
2011	3,33%	2,33%	1,00%
2012	6,74%	2,93%	3,81%
2013	5,10%	-1,56%	6,66%
2014	0,72%	2,57%	1,85%
2015	-0,54%	2,60%	3,14%
2016	-1,17%	3,64%	4,81%
2017	9,61%	6,17%	3,44%
2018	2,20%	7,70%	5,50%

5. Má výška HDP vliv na změny ve mzdách a cenách potravin? Neboli, pokud HDP vzroste výrazněji v jednom roce, projeví se to na cenách potravin či mzdách ve stejném nebo následujícím roce výraznějším růstem?

Analyzovaná data ukazují, že přímá souvislost mezi výkonností ekonomiky a cenami potravin nebo pohybem mezd nelze jednoznačně prokázat.

Ani v jednom ze zkoumaných let nebylo zaznamenáno v případě poklesu HDP současně snížení cen potravin a pokles mezd. V tabulce níže lze vidět, že pouze ve dvou letech (2009 a 2013), kdy došlo k poklesu HDP byl zaregistrován negativní růst mezd nebo ceny potravin.

Z uvedeného lze vyvodit, že výkonnost ekonomiky ovlivňují i jiné faktory než vývoj cen potravin nebo úroveň mezd.

Rok	Průměrná mzda	Průměrná cena potravin	HDP v mld	Změna průměrné mzdy v %	Změna cen potravin v %	Změn HDP v %
2006	21165	45.51	197.47	6,78%		6,77%
2007	22621	48.59	208.47	6,88%	6,77%	5,57%
2008	24361	51.61	214.07	7,69%	6,22%	2,69%
2009	25110	48.3	204.10	3,07%	-6,41%	-4,66%
2010	25590	49.23	209.07	1,91%	1,93%	2,44%
2011	26188	50.87	212.75	2,34%	3,33%	1,76%
2012	26955	54.3	211.08	2,93%	6,74%	-0,78%
2013	26536	57.07	210.98	-1,55%	5,10%	-0,05%
2014	27219	57.48	215.76	2,57%	7,20%	2,27%
2015	27926	57.17	227.38	2,60%	-0,54%	5,39%
2016	28941	56.5	233.15	3,63%	-1,17%	2,54%
2017	30726	61.93	245.20	6,17%	9,61%	5,17%
2018	33092	63.29	253.05	7,70%	2,20%	3,20%
2019	35642		258.90	7,71%		2,31%
2020	36538		244.40	2,51%		-5,60%
2021	37713			3,220%		